

פרק א' - שמשון ושמואל

Mishnah Nazir 9:5

Mishnah. Samuel was a nazirite in the opinion of R. Nehorai, as it says, and there shall no razor [morah] come upon his head. It says with reference to Samson, and [no] razor [morah] and it says with reference to Samuel, and [no] razor [morah]; just as morah in the case of Samson [is used of] a nazirite, so [we should say] morah in the case of Samuel [is used of] a nazirite....

Brachot 31b

And she vowed a vow and said, O Lord of Zebaoth [Hosts]. R. Eleazar said: From the day that God created His world there was no man called the Holy One, blessed be He, Zebaoth [hosts] until Hannah came and called Him Zebaoth

ושפלים כי הקב"ה רואה הכל ומשפיל גאים ומגביה שפלים כמו שהיה הדבר עליה ועל פנינה צרתה:

7. רלב"ג שמואל א פרק ב

(א) והנה התפללה חנה לש"י על דבר בנה שבה והודאה לש"י כעל כל אשר גמלה רב טוב וידמה שזאת התפלה היתה על דרך הנבואה ואם נתערב בה קצת ממה שהורגש לה בחוש, וזה ענין התפלה לפי מה שאחשוב:

עלץ לבי בה' - אמרה כל זה בעד כנסת ישראל כשיבא שמואל בנה לעבוד את ה' לבדו ולהסיר הבעלים והעשתרות שאם לא יעשה לישראל טוב אחר די בו שמחה:

רמה קרני בה' - לנגח את אויבי אחר כן כי כבר נפלו לו אז **הפלשתים** בידו:

רחב פי על אויבי - להיותם תמיד נופלים בידו כל ימי שמואל כמו שזכר אחר זה והיתה סבת זה כי שמחתי בישועתך שהראית במלחמה הראשונה שהיתה לשמואל עם **פלשתים** להגלות בה ידך החזקה אשר חזקה והוסיפה אמונתו בך:

(י) והנה עתה התפללה חנה בעבור בנה ואמרה דרך תפלה ה' יחתו, מריבי שמואל והם **הפלשתים** שבאו להלחם עמו ועם ישראל בעבורו, ירעם הש"י בשמים וכן היה במלחמה ראשונה שנלחם שמואל **בפלשתים** שנאמר וירעם ה' בקול גדול ביום ההוא על **הפלשתים** ויהמם:

8. מצודת דוד שמואל א פרק ב

(י) ה' יחתו **מריביו** - כהתימה לסדר שבחי המקום חזרה להתפלל על שמואל בנה ואמרה אתה ה' נא יחתו וישברו מריביו של בני ואנשי מלחמתו כי ראתה ברוה"ק = ברוח הקדש = שפלשתים ילחמו בו והתפללה שהמה יחתו:

עליו בשמים ירעם - בעבור בני ירעם האל ית' בשמים על פלשתים ונתקיימה תפלתה כמ"ש וירעם ה' בקול גדול וגוי' על פלשתים (לקמן ז):

ה' **ידין אפסי ארץ** - ר"ל אתה ה' נא ידין בני אפסי ארץ להיות שופט בישראל ויסבב במקומות עריהם לשפטים וכן נתקיים כמ"ש והנך וגוי' וסבב וגוי' ושפט את ישראל (שם):

1. משנה נזיר ט:ה

נזיר היה שמואל כדברי רבי נהוראי שנאמר (שמואל א' א') ומוֹרָה לֹא יֵעָלֶה עַל רֵאשׁוֹ נֹאמֵר בְּשִׁמְשׁוֹן (שופטים י"ג) ומוֹרָה ונאמר בשמואל ומוֹרָה מה מורה האמורה בשמשון נזיר אף מורה האמורה בשמואל נזיר.

2. גמ' ברכות לא:

וְתִדְרֵךְ נְדָר וְתִאֲמַר ה' צְבָאוֹת (שמי"א א') אמר רבי אלעזר: מיום שברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, לא היה אדם שקרא להקדוש ברוך הוא צְבָאוֹת עד שבאתה חנה וקראתו צְבָאוֹת;

3. מלבי"ם שמואל א פרק א פסוק ג

לה' צבאות, שאל שם צבאות היו מתכוונים כשהיו מתפללים על הבנים, כמ"ש חז"ל (ברכות לא ב) אמרה חנה מכל צבאי צבאות שבראת בעולמך קשה בעיניך ליתן לי בן אחד:

4. רש"י שמואל א פרק א פסוק יא

(יא) ה' צבאות - למה נתייחד שם זה כאן אמרה לפניו רבונו של עולם שני צבאות בראת - בעולמך העליונים לא פרים ולא רבים ולא מתים והתחתוני פרים ורבים ומתים - אם אני מן התחתונים אהיה פרה ורבה ומתה ואם אני מן העליונים לא אמות זו מצאתי באגדה של ר' יוסי הגלילי, ורבותינו דרשו במסכת ברכות מה שדרשו עד הנה לא היה אדם שקראו להקב"ה צבאות אלא כך אמרה לפניו רבש"ע מכל צבאות שבראת בעולמך קשה בעיניך ליתן לי בן אחד:

5. פסיקתא רבתי (איש שלום) פרשה מג ד"ה [כי פקד ה']

וְתִדְרֵךְ נְדָר וְתִאֲמַר ה' צְבָאוֹת (שמואל א' א' י"א) מהו ה' צְבָאוֹת, אמר רבי יהודה ברי' סימון אמרה חנה לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם יש צבא למעלה יש צבא למטה, הצבא של מעלה אינם [לא] אוכלים ולא שותים ולא פרים ורבים ולא מתים אלא חיים לעולם, והצבא שלמטה אוכלים ושותים ופרים ורבים ומתים, ואיני יודעת מאיזו צבא אני, אם משל מעלה או משל מטה, אם מצבא של מעלה אני, לא אהיה לא אוכלת ולא שותית (אלא) [ולא] מולידה ולא מתה אלא חיה לעולם כשם שהם חיים לעולם, ואם מצבא של מטה אני, אהא אוכלת ושותית ומולידה ומתה כשם שהם אוכלים ושותים ופרים ורבים זהו ה' צְבָאוֹת.

6. רד"ק שמואל א פרק ב

(א) ותתפלל חנה ותאמר - התפללה לפני ה' ונתנה לו שבח והודאה על ה**בן** שנתן לה והתפללה לה' שיחיה ויהיה לה' ות"י וצליאת חנה ברוח נבואה ואמרת כבר שמואל ברי עתיד למיהוי נביאה על ישי' וגוי' וכת"י **שירה זו על מלכי אומות העולם ועל כנסת ישראל** ובפסוק אין קדוש כה' אמר על סנחריב מלכא דאתור אתנביאת ואמרת ובפסוק אל תרבו אמר על נבוכדנצר מלכא דבבל אתנביאת ואמרת ובפי' קשת גבורים חתים אמר על מלכות אנטיוכוס אתנביאת ואמרת ובפי' שבעים בלחם על בנוהי דהמן אתנביאת ואמרת ובפסוק ה' ממית ומחיה עד ה' יחתו מריביו אמר על גמול הצדיקים בגי"ע = בגן עדן = ועל פורענות הרשעים בגיהנם ובפי' ה' יחתו מריביו אמרת דין גוג ומגוג ומלכות משיחנו, ולפי הפשט פתחה חנה בשירה זו על שלוי עולם ומתגאים ועל ענוי ארץ